Izba Przemysłowo-Handlowa
w Krakowie

Do Komisji Europejskiej
w ramach procedury TRIS (Dyrektywa (UE) 2015/1535)

Nr zgłoszenia: 2026/0223/PL

Wielce Szanowna Komisjo,

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie przedstawia uwagi do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, notyfikowanego przez Rzeczpospolitą Polską w dniu 5 maja 2026 r.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że projektowane przepisy mają charakter „przepisów technicznych" w rozumieniu dyrektywy (UE) 2015/1535, gdyż ustanawiają zakaz wprowadzania do obrotu określonych kategorii produktów. Tym samym podlegają one ocenie w ramach procedury TRIS pod kątem ich wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego oraz zgodność z prawem Unii.

Zgodnie z celem dyrektywy 2015/1535, procedura notyfikacji ma zapobiegać tworzeniu barier w handlu pomiędzy państwami członkowskimi poprzez wczesną identyfikację regulacji mogących ograniczać swobodny przepływ towarów. Projektowane rozwiązania, poprzez eliminację określonych produktów z rynku, wpisują się w kategorię środków, które mogą prowadzić do powstania takich barier.

W konsekwencji zachodzą przesłanki do wydania przez Komisję Europejską szczegółowej opinii, o której mowa w art. 6 dyrektywy, a tym samym do przedłużenia okresu wstrzymania prac legislacyjnych nad projektem.

Jednocześnie należy podkreślić, że projekt jest procedowany w okresie trwających prac na poziomie Unii Europejskiej nad rewizją dyrektywy 2014/40/UE dotyczącej wyrobów tytoniowych. Zakres tych prac obejmuje również nowe kategorie produktów nikotynowych, w tym produkty beztytoniowe. Przyjęcie regulacji krajowej o charakterze zakazowym na tym etapie stwarza istotne ryzyko jej możliwości wystąpienia niezgodności z przyszłym prawem unijnym oraz prowadzić może do rozregulowania, czy przeregulowania i rozproszenia regulacyjnego rynku wewnętrznego.

Dyrektywa (UE) 2015/1535 przewiduje w takich przypadkach możliwość wstrzymania krajowych inicjatyw legislacyjnych do czasu zakończenia prac harmonizacyjnych na poziomie Unii, co z pewnością służyłoby zapewnieniu spójności przyjmowanych rozwiązań.

Projektowane przepisy rodzą również poważne wątpliwości w świetle zasad rynku wewnętrznego, w szczególności w kontekście swobodnego przepływu towarów. Wprowadzenie zakazu obrotu określonymi produktami prowadzi do zamknięcia rynku krajowego dla towarów legalnie wprowadzanych do obrotu w innych państwach członkowskich, co w praktyce prowadzi do powstania barier o charakterze systemowym.

Z punktu widzenia przedsiębiorców konsekwencje przyjęcia projektowanych regulacji będą istotne i wielowymiarowe. W szczególności należy wskazać na ryzyko zakłócenia istniejących łańcuchów dostaw w handlu wewnątrzunijnym oraz ograniczenie możliwości prowadzenia

działalności gospodarczej w oparciu o dotychczasowe modele operacyjne. Wprowadzenie zakazów doprowadzi do konieczności wycofania produktów z rynku, co przełoży się na relacje handlowe z partnerami zagranicznymi oraz może skutkować ograniczeniem inwestycji.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że mikro mali i średni przedsiębiorcy, prowadzący punkty handlu detalicznego, ucierpią na tym najbardziej, gdyż znaczną część przychodów ich niewielkich biznesów generowana jest właśnie przez te produkty. Zakazanie w Polsce handlu tymi produktami, w sytuacji, gdy w innych krajach, również w większości krajów ościennych, nadal będzie można prowadzić sprzedaż, będzie dla polskich handlowców dyskryminująca.

Nie można pominąć również skutków dla rynku pracy. W sektorach związanych z importem, dystrybucją i sprzedażą detaliczną produktów objętych regulacją należy spodziewać się ograniczenia zatrudnienia oraz wzrostu niepewności gospodarczej, w szczególności wśród małych i średnich przedsiębiorstw. Naturalna bowiem konsekwencja utraty trzonu dochodów będzie zamykanie prowadzonych działalności i likwidacja miejsc pracy.

Doświadczenia innych państw członkowskich wskazują ponadto, że wprowadzanie restrykcyjnych zakazów w obszarze produktów nikotynowych nie prowadzi do eliminacji popytu, lecz do jego przesunięcia do nielegalnej strefy. Skutkiem tego jest rozwój nielegalnego obrotu, pogorszenie poziomu ochrony konsumenta oraz ubytek dochodów budżetowych.

Mając na uwadze powyższe, Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie zwraca się w szczególności o wydanie szczegółowej opinii w ramach procedury TRIS, wydłużenie okresu standstill, aby móc dokonać rzetelnej analizy projektu, jak również o wydanie kompleksową ocenę zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej, w szczególności w kontekście trwających prac harmonizacyjnych.

Z wyrazami szacunku,

Leszek Rożdżeński

Prezydent IPH w Krakowie